

Ninni Stabäck och Sigvard om sitt nya hus, om att vi behöver se klimatförändringarna i vitögat och om växtkraften i det som naturen ger

Ninni och Sigge är två av deltagarna i projektet "Klimat- och energismart hemma." Satsningen pågår mellan mars och december och genomförs i Biosfärområde Vänerskärsgården med Kinnekulle som innefattar stora delar av Lidköpings- Götene och Mariestads kommunområden. Inledningsvis träffades alla hushåll i Götene och det gavs ett föredrag av klimatpsykologen Kata Nylén. Sedan kom en energi- och klimatrådgivare hem till respektive hushåll och gav kloka råd med tanke på miljö och ekonomi. Därefter fick deltagarna personliga och motiverande samtal, litteratur för egen läsning och de intervjuades. Nu går projektet mot sitt slut och det är dags för de uppföljande intervjuerna.

Senast jag var här var det varmt och soligt. Då satt vi och pratade inne i växthusen. Den här gången ligger ett tjockt snöpuder över marken. Det har gått ett drygt halvår sedan den förra intervjun. Det är egentligen inte mycket tid om man tänker på hållbarhetsomställningen. Eller är det det? Deltagarna i projektet är rörande överens om att klimatomställningen behöver gå fortare. Vad har då hänt sedan senast för Ninni och Sigge?

- I våras var det mycket, berättar Ninni. Hela karusellen var igång med Lantmäteriet, ritningar på huset och så skulle det igenom kommunens instanser. Allt är i land nu förstås. Paret bygger ett nytt hus och det var av just den anledningen som de ville gå med i det här projektet. – Man vill ju gärna göra rätt från början och då tyckte vi att det här kunde vara en bra idé. Vilken hjälp har de då fått genom projektet? – Energi- och klimatrådgivaren kom till oss på cykel och vi var nere tillsammans med honom och tittade på tomten där vi skulle bygga det nya huset. Det var bra att bolla med honom. Han var duktig. Vi ställde frågor och han hade en del tekniska infallsvinklar. Det är alltid bra att höra synpunkter som man kan omvandla till sin lilla stuga, säger Ninni. - Vi kommer inte göra det hundra procentigt enligt hur han sade, förklarar Sigvard. Utan vi får ta vissa bitar av det som vi känner blir rätt.

Hela projektet började med en allra första träff i mars, då alla deltagarna samlades. Det gavs också en föreläsning med klimatpsykologen Kata Nylén vid det tillfället. Var det något som fastnade extra från det tillfället, undrar jag. - Det var roligt att det var varierande åldrar bland oss deltagare. Det är mest yngre personer och det är positivt, säger Ninni. - Det klimatpsykologen pratade om vet vi egentligen redan, säger Sigvard. Men visst är det konstigt att ingenting händer! Utsläppen ökar och vi går mot en ren katastrof. Vilken värld ska våra barn och barnbarn få? Det är deprimerande och beklämmande. Det skulle vara högsta prioritet att de får en rimlig tillvaro. Istället fortsätter de att konsumera. Vi tar inte till oss det här. Det kommer inte beröra oss förrän det är i farstun. När vi får översvämningar hemma hos oss själva. - Det är verkligen "skyggglappar på", säger Ninni medhållande. Det är så vi människor är. - Det är som med kärnkraften, fortsätter Sigvard. Vi lär oss bara precis när saker hänt. Sedan går det en tid och sen körs det bara på igen. Jag tycker det är skrämmande. Vi har ju enorma möjligheter att göra något positivt. Vi ser ju också hur glaciärerna smälter. Det är tydligt. Det vi inte trodde skulle ske för 10 år sedan, det har redan börjat hända. Vi är så lyckligt lottade i Sverige, det är antagligen därför många inte reagerar. Vi är så bortskämda så det är något enormt.

Paret tittar på böckerna som ingått i projektet. De heter Energismart och Naturföreningens guide för ett hållbart liv. – Med böckerna fick jag lite bekräftelse kring en del saker. Vissa saker gör man ju redan. Jag är till exempel väldigt trädgårdsintresserad. En sak som var extra intressant var det här med att spara frön. Men det är ju inte så enkelt att bara göra det. Jag låter i och för sig dillen gå upp i

kronor och sparar. Det bara växer! Ninni funderar också framåt. För under 2024 går ju flyttlasset från den plats där de bott så länge. Det blir ett nytt skede att flytta in i det då färdigbyggda huset i skogen. Fast i dagsläget är det enbart en förrådsbyggnad och husgrunden som är på plats. – Ja nu får vi fundera på vad vi ska ta med oss när det kommer till frön och sådant till den nya tomten. Vi kommer ju att bygga upp allt från början.

Gällande själva huset så kommer Ninni och Sigge att ha vedspis även på nya stället. - Vi kan värma maten på den, plus att den värmer huset. Vi har också ett skafferi i norrläge som man gjorde förr. Det var viktigt för oss från start med husets läge så att vi kan utnyttja det på bästa sätt, säger Sigvard. Fast vi har tyvärr ingen grävd brunn där, ifall strömmen går. Men vi har bergvärme och solceller. Överskottet kan vi leverera till andra. Vi kommer också att ha batteri för att lagra energi från solcellerna, och så kan vi bygga ut det här med solcellerna mer sen. Grunden finns i alla fall från början. Och så ska vi ha golvvärme. Huset blir byggt på bra mark, det ska inte bli översvämningar där. Inflyttningen kan ske i slutet av sommaren eller i höst, berättar Ninni. - Fast vi kommer att bo kvar här tills huset är klart.

Ninni är en praktiskt lagt person. - Jag tar bland annat vara på gammal jord. Vi har en hästgård nära och använder hästgödsel därifrån. Det vore intressant att lära sig mer om biokol också. En del gamla fröer har fortsatt gro i vår nuvarande trädgård vilket känns värdefullt. Det är otroligt hur mycket några frön kan ge genom åren! säger Ninni. Jag cyklar, promenerar och försöker att inte handla så mycket. Om jag gör det så handlar jag på second hand. Fast just nu kan jag inte köpa saker för nu ska vi ju flytta! Inför jul så känner jag att ungdomarna, de har ju allt. De har så mycket saker så de drunknar i prylar.

Till andra som inte varit med i projektet så vill vi tipsa om att prata med likasinnade. Alltid snappar man upp något nytt från varandra. Förr eller senare behöver

man behöver sätta ner foten gällande de här sakerna. Det kostar ju på att tänka efter en gång till, och kanske inte köpa saker på samma sätt som tidigare. Men man kan ju laga saker, säger Ninni och sneglar mot Sigge som skrattar tillbaka. Han är uppenbart en praktiker han också och en fena på att laga och ta till vara på saker.

Projektledare,
Sofia Guldbrand
Unesco Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle

Klimat- och energismart hemma är ett projekt som pågår hela 2023. 10 hushåll runtom i Lidköpings- Götene och Mariestads kommuner deltar i aktiviteter som lockar till nya hållbara steg framåt. Projektet bygger på samverkan mellan energi- och klimatrådgivningarna i biosfärkommunerna och Unesco Biosfärområde Vänerskärgården med Kinnekulle. Medfinansier är Västra Götalandsregionen.n.

Med stöd från

